

Endavant

Número 25, març del 1993

Portaveu dels Socialistes de Catalunya

EDITORIAL

Els efectes d'una crisi

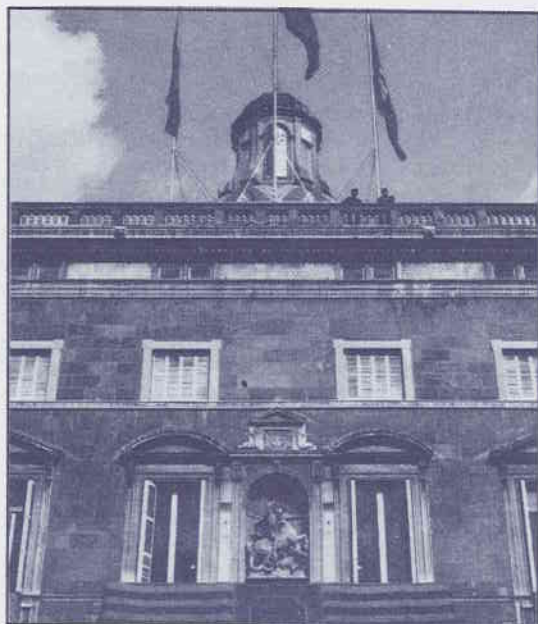
La crisi política que, des de fa uns quants mesos, atenalla l'actuació de Convergència Democràtica de Catalunya s'ha saldat provisionalment per part de Miquel Roca amb la renúncia als seus plantejaments inicials i amb una rendició incondicional. Es tracta, sens dubte, d'una treva, d'un equilibri fràgil i inestable que previsiblement arribarà fins a les properes eleccions generals, circumstància de prou pes específic com per aconsellar de deixar arraconades momentàniament unes discrepàncies que són evidents per a tothom.

Contràriament a allò que a vegades s'insinua, aquesta crisi interna d'un partit polític català ens interessa directament a tots, i per això ens n'ocupem en aquest editorial de l'ENDAVANT. I ens interessa vivament, no pas per un afany intervencionista o per simple tafaneria, sinó perquè ha tingut i continua tenint efectes directes en el govern de Catalunya.

I és així, certament. Fa moltes setmanes que els ciutadans d'aquest país, destinataris directes de l'acció del Consell Executiu de la Generalitat, senten els efectes d'una crisi que ha paralitzat el govern. Un munt d'energies i de dedicacions s'han desviat de la seva destinació preferent per concentrar-se en un pols intern que s'ha afegit a una manca d'iniciativa i de dinamisme que ja s'acumula des de fa molt de temps.

Per si fos poc, les noves ocupacions de l'actual president de la Generalitat, els seus viatges, els seu interès per ocupar una plaça pròpia en la política d'Estat, les seves prediques i els seus consells al govern d'Espanya, s'han acumulat a la crisi interna del seu partit. Tot plegat ha acabat configurant una gestió de govern inapreciable, una manca d'impuls preocupant que deixa sentir els seus efectes en la vida diària dels catalans. Els problemes i els reptes s'acumulen, i algunes situacions han tendit a complicar-se més encara com a conseqüència del silenci clamorós d'un govern que està distret per altres coses i que s'ha instal·lat, de fet, en la paràlisi.

No ens interferirem, doncs, en la vida d'un altra força política més enllà del que aconsellen les bones maneres. No ens ficarem on no ens demanen. No afegirem més motius de polèmica ni de divisió allí on polèmica i divisió ja s'alimenten per elles mateixes. Però no callarem quan una crisi afecta el partit que governa el nostre país i quan els efectes d'aquesta crisi perjudiquen directament la governabilitat de Catalunya. No sols no callarem: exigim ara mateix que el president i el seu govern estiguin per la feina i els emplacem amb energia a procurar que els seus problemes interns no perjudiquin l'interès general dels nostres ciutadans. Que d'això es tracta, naturalment.

SUMARI

- 2 Entrevista amb Víctor Alba
Andreu Nin
i les rodes de molí
per Manuel Alberich

- 3 Sobre la solidaritat
regional europea
Els rics, més rics,
i els pobres, més pobres
per Joan Cornet

- 4 Constituïda el dia 14 de febrer
L'Agrupació d'Electes,
una feliç realitat
per Albert Batlle

- 5 a 7 Un procés intricat
i un futur problemàtic
El parc Busch:
una història "exemplar"
per Arseni Gibert

- 8 i 9 Dossier: FUSIÓ PSE-EE
La clau de la convergència
socialista
per Mario Onaindia
La convergència de
l'esquerra basca
per Odón Elorza

- 10 Mort el desembre passat
Sebastià Padrós,
la fidelitat als valors
per Joan Reventós

- 11 Temps de lectura

- 10 Iniciativa de la Fundació Olof Palme
Un vaixell de solidaritat
per Joan Blanquer

Entrevista amb Víctor Alba

Andreu Nin i les rodes de molí

Fa unes quantes setmanes, "Operació Nikolai", el reportatge d'investigació realment sensacional de Dolors Genovès i Llibert Ferri per a TV3, va aportar noves proves definitives sobre la mort d'Andreu Nin, inclosos el segrestament, la tortura i l'assassinat. Responsables del crim? Aquells que els pounistes havien denunciat des de sempre: els comunistes obedients a Moscou, executors, instigadors i còmplices.

Nin, més que mai potser, és avui actualitat. Per això hem dialogat amb Víctor Alba, antic militant del POUM i, alhora, escriptor i historiador que té publicat un llibre sobre Nin i un munt considerable d'articles sobre el qui fou secretari polític del seu partit. Això és el que ens ha dit.

Penso que fores dels primers en tornar a posar el nom d'Andreu Nin en lletres d'impremta, a Catalunya, allà cap els anys setanta. No és així?

No exageris. Els resistents dels anys quaranta i cinquanta, els que continuaven, en certa manera, la guerra civil, mai no deixaren d'escriure sobre Nin en la premsa clandestina. L'"Endavant" mateix, que era perillós fer-lo circular, en parlava. I els que el

feien circular recordaven per experiència personal com l'assassinaren i qui foren els assassins. I recordaven altres casos com el de Nin. Fou la generació següent, la dels de l'oposició dels anys seixanta i setanta, que no havia viscut la guerra civil, la que no conegué el cas Nin.

Sí, efectivament, recordo que no se'n parlava mai. I que les poques vegades que sortia el seu nom ana-

va acompanyat sempre de l'etiqueta de trotskista. Què me'n dius d'això?

Bé, això encara passa ara. Molta gent ha quedat influïda per la propaganda dels assassins, sense adonar-se'n. No és pas que ser trotskista sigui cap crim, és clar, però sí que és privar a Nin i el POUM de la seva identitat ideològica. Quan vaig tornar per primer cop de l'exili, uns mesos cada any, a començament dels setanta, em sobtà veure quina manca d'informació hi havia sobre Nin i el POUM. No era desinformació, sinó no informació. Ningú no en parlava. Els assassins de Nin volien esborrar el cas Nin de la història. Però no podien. Recordo que m'impressionà una entrevista de Gabriel Ferrater a "Serra d'Or", publicada poc després del seu suïcidi, en la qual demanava a l'entrevistador que no esborrés el que li deia sobre la bestiesa i la vergonya del que havia passat amb Nin. I recordo que quan vaig dedicar a "Andreu Nin, amic assassinat", el meu primer llibre publicat a Barcelona, "Retorn a Catalunya", l'editor, Josep Fornas, em digué: "Només per la dedicatòria se't llaçaran al damunt, però no diran que és per la dedicatòria". Tingué raó.

Això no obstant, d'aleshores ençà les coses han canviat. No ho creus?

Sí. Els pounistes supervivents han fet una feina constant de mantenir viu el record de Nin i dels altres pounistes assassinats. Han reunit informacions i les han publicades. Han tingut ressò en algunes institucions. El resultat ha estat que TV3 considerés que era una bona inversió fer un documental sobre l'afer Nin vist dels arxius de Moscou i des de Barcelona i Madrid. Ara cal esperar que TV3 o alguna altra institució continuï explorant els arxius de Moscou -i que ho faci abans que els esdeveniments russos els tornin a tancar, cosa que sempre és de tèmer- i que vagin reunint tot el material informatiu

possible. Un cop sigui aquí ja hi haurà temps i ocasió de fer-ne documentals, llibres i programes. Però allò que és urgent, ara, és acumular material, mentre encara hi som a temps.

Alguns creuen que parlar de Nin i de la repressió de 1937-1938 ha estat sobretot un gest sentimental. Què et sembla?

I cal! Ha tingut una utilitat política. Ha estat, en certa manera, com una vacuna. Quan algú coneixia el que li amagaven sobre allò que passà amb Nin i el POUM, era com si s'immunitzés contra dogmatismes i falsificacions; quedava protegit contra el risc de deixar-se ensarronar un altre cop. Mira, el mes de gener feren un acte els pounistes valencians supervivents. Hi llegiren unes ratlles que els envià Josep-Vicent Marquès, a qui segur que has vist sovint a TV. Marquès deia que "parlar del POUM i Andreu Nin no és solament un acte de justícia històrica, sinó recuperar una part del passat de pre-guerra i de guerra, i connectar-lo amb un passat més recent en què altres hem lluitat amb una semblant manca de catecismes i de papes, i recordar que el futur està obert a totes les fórmules d'alliberament... La glòria del POUM no rau en ell mateix, sinó en el seu testimoni de llibertat de pensament i acció en circumstàncies aparentment determinades i rígides". Això està molt ben dit i dit, millor del que sabriem fer-ho, la raó per la qual hem insistit i continuarem insistint a parlar de Nin i del POUM. Per demostrar que, en qualsevol situació, sempre és possible negar-se a empassar-se rodes de molí. I més encara, si són rodes de molí que degoten sang.

Gràcies, amic, per les teves paraules.

MANUEL ALBERICH

Sobre la solidaritat regional europea

Els rics, més rics, i els pobres, més pobres

Un dels grans problemes de l'Europa comunitària és la diferència de riquesa entre regions. Com sol passar amb les persones i les famílies, els rics acostumen a ser cada cop més rics i els pobres no deixen de ser pobres. Hi ha països com la Gran Bretanya on una societat força hermètica fa quasi impossible passar d'una classe econòmica a una altra. És a dir, que el qui neix pobre ho té ben difícil...

Situació actual de les regions

Concretament, i a través de l'anàlisi estadística del PIB sobre estàndards de poder de compra (mitjana=100), Grècia i Portugal estan al 60% de la mitjana comunitària, després hi ha Irlanda amb un 68% i Espanya amb un 75%. Això vol dir que la riquesa d'Espanya és un quart menys de la mitjana. Alemanya, sense comptar els nous Landers, hi està per sobre, un 117%. Hi ha, però, regions que estan al 125%, com és el cas de Brussel·les i Anvers a Bèlgica; Stuttgart, Oberbayern, Mittelfranken, Bremen, Hamburg i Darmsdadt a Alemanya; l'île de France (París) a França; la Vall d'Aosta, la Llombardia i l'Emília Romagna a Itàlia; Luxemburg; Groningen a Holanda; i el gran Londres.

Encara que entre els anys vuitantes i els anys norantes hi ha hagut una aproximació més gran entre països, només el 40% de regions han experimentat una convergència real pel que fa a la seva riquesa. És Espanya el país que ha tingut la creixença més gran. Hi ha regions com el País Basc, Navarra, Madrid, Catalunya i Balears, que s'apropen a la mitjana comunitària. Per exemple, Catalunya ha passat de l'índex 83 al 1980 a l'índex 92 l'any 1990.

Excepte Alemanya -on la major part de les regions estan per sobre de la mitjana-, els altres països tenen fortes diferències interregionals, com és el cas d'Itàlia, on hi ha una marcada diferència entre el sud i el nord. És a dir, no només hi ha una diferència entre regions europees, sinó que al si de cada país hi ha diferències notables.

Les ajudes comunitàries

La Comunitat Europea, per mitjà del Fons de Desenvolupament Regional (FEDER), estableix un seguit d'ajudes per tal de dinamitzar les economies regionals a les zones més desfavorides o que tenen un clar declivi industrial. Aquestes ajudes van destinades majoritàriament a obres d'infraestructura, car molt sovint les regions amb més retard tenen unes infraestructures deficients que els impedeixen el creixement econòmic necessari.

En certa manera es pot parlar d'un esforç important per tal de fer disminuir els desequilibris entre regions. Per exemple, Espanya ha

rebut, des que va entrar a la Comunitat Europea, ajudes financeres comparables en pessetes constants al Pla Marshall després de la segona guerra mundial.

Notes del procés

El desenvolupament regional és una cosa complexa i que no es correspon directament a les inversions realitzades:

1. Hi ha un component humà i cultural que frena o empeny el desenvolupament. Hi ha regions en què, al llarg dels anys, la fugida de mà d'obra qualificada i de líders socio-econòmics fa que la major part de la gent que s'hi queda no tingui les característiques necessàries per convertir-se en motor de creixement, fins i tot al contrari.

2. No sempre és prou clar què és allò més prioritari en el capítol d'inversions. Sovint són les infraestructures de comunicació com les carreteres les que són necessàries. Però es necessita una veritable sinergia amb d'altres factors per tal de dinamitzar les economies locals.

3. Les noves ubicacions industrials acostumen a anar a zones ben comunicades, però també on hi ha una mà d'obra disponible i qualificada. El nivell i la qualitat de l'ensenyament són cada cop més un atractiu per a la inversió industrial.

4. Amb la reunificació d'Alemanya es consolida encara més la "mittel Europa", és a dir l'àrea que va de la regió de París fins a Berlín, passant per Bèlgica i Holanda. Tant pel que fa a la producció com a la distribució, és realment una àrea privilegiada. Això provoca que les regions "perifèriques" siguin cada cop més llunyanes a la pràctica d'aquest centre econòmic europeu i, per tant, les inversions són menys freqüents en aquestes regions "perifèriques".

5. La dinàmica industrial i la competitivitat porta cada cop més a produir en països tercers on la mà d'obra és molt més barata. Les distàncies són cada cop més curtes i els mitjans de transport són més capaços i econòmics. Per exemple, una firma tan francesa com Cartier té uns 4.000 treballadors, dels quals només n'hi ha 1.500 a França. Els altres són a països com els del sud-est asiàtic.

6. Fins ara el desenvolupament regional era un concepte lligat al "creixement econòmic constant". Si entrem en una fase en la qual això pot deixar d'ésser veritat, les regions més pobres es poden trobar cada cop més confrontades amb una marginació del context industrial.

7. Si en un moment de la nostra història era cert que el destí individual era totalment marcat pel context econòmic de la família en què es naixia, en un futur no llunyà aquest destí pot venir marcat per la regió d'origen.

8. En aquest context, tota guerra entre regions no pot fer més que empitjorar la situació. Paradoxalment, les regions riques necessiten que les regions pobres puguin desenvolupar-se, a fi que puguin participar en la "compra dels seus béns".

En resum, el fet regional no pot ésser només un element tàctic de la política (l'anomenada Europa de les Regions), sinó que és un element clau de l'èxit del projecte europeu. No es pot parlar de les regions d'Europa sense parlar de solidaritat regional. I aquí comença el veritable problema.

Constituïda el dia 14 de febrer

L'Agrupació d'Electes, una felïç realitat

El dia 14 de febrer va celebrar-se l'assemblea constituent de l'Agrupació d'Electes Locals Socialistes i Progressistes de Catalunya, en un acte celebrat a l'INEFC de Montjuïc (Barcelona) i que va comptar amb la presència de Narcís Serra, vice-president del govern. En aquest acte, Montserrat Tura, alcaldessa de Mollet del Vallès, va ser elegida presidenta de l'Agrupació.

La voluntat de comptar amb un organisme que agrupi el conjunt d'alcaldes i regidors socialistes i progressistes del nostre país ha estat un vell desig del municipalisme de progrés. Aquesta és una realitat existent en els països del nostre entorn i lluny de configurar-se, com algú podria pensar, en un sindicat o grup de pressió dels càrrecs institucionals en el món local, ha tingut sempre la voluntat de constituir un instrument que faci més eficaç la nostra acció al servei dels pobles i ciutats del nostre país.

D'altra banda, la constitució de l'Agrupació d'Electes Socialistes i Progressistes és també l'acompliment d'un dels mandats d'aquell Congrés apassionat que, fa poc

més de dos anys, vàrem celebrar a Girona.

El municipalisme que des de sempre ha impulsat el nostre partit ha estat de caràcter obert i dinàmic, atent a la multitud de realitats diverses que caracteritzen aquest sistema de ciutats, viles intermèdies i pobles que configuren Catalunya.

Però la nostra acció s'ha vist sovint obstaculitzada per la manca de mecanismes d'homogeneïtzació, de coordinació o de suport que fessin més eficaç l'actuació dels nostres electes.

Les forces de progrés governen municipis que representen més del 60% de la població del país, però aquesta presència en els governs locals està descompensada en el

conjunt del territori.

Els socialistes i la resta de forces de progrés governem no tan sols els grans municipis de les àrees metropolitanes, sinó que també ho hem anat fent, des de l'adveniment de la democràcia local, a la major part de ciutats intermèdies del país. Tenim, però, un gran nombre de grups municipals a l'oposició en pobles i poblets de la Catalunya interior, regidors que exerceixen la seva funció en circumstàncies de gran precarietat i massa sovint víctimes dels abusos i de les pressions del caciquisme d'una dreta local que, de sempre, ha governat en aquests indrets.

La solidaritat dels electes socialistes i progressistes al govern dels ajuntaments amb el conjunt de forces de progrés que pretenen un procés de canvi en aquells altres municipis és un dels elements bàsics que han de configurar l'acció de l'Agrupació que acaba de néixer. Ho és també el dotar de mecanismes de suport tècnic que facilitin la millora de la formació als electes i els permetin disposar de mitjans per exercir, amb eficàcia, la tasca d'oposició, element bàsic de tot sistema democràtic.

Hi ha, però, una funció d'acció externa que ha de fer enormement valuós el treball de l'Agrupació. Aquesta funció consisteix en la reivindicació del paper que als municipis correspon com a pilar fonamental de l'administració democràtica. L'Agrupació ha de jugar un important paper en el debat i planejament d'iniciatives de tot tipus que permetin, en benefici dels ciutadans, dotar de recursos i competències els ajuntaments.

Igualment ha de ser un instru-

ment de reflexió serena i sense apriorismes que ajudi a fixar la posició del partit al voltant dels temes greus en el futur immediat: temes com, per exemple, la reorganització territorial de Catalunya o la fixació de les relacions entre les estructures municipals i la resta de les administracions locals o, a més llarg termini, el debat sobre el mapa municipal.

L'Agrupació jugarà també un paper d'extensió del municipalisme de progrés. Actualment, hi ha un important nombre de pobles on encara no ha estat possible la constitució de candidatures del nostre partit que poguessin presentar-se com a alternativa a les forces conservadores. L'existència de l'Agrupació com a element de solidaritat amb les dones i homes progressistes, possibles candidats a alcaldes o regidors, ajudarà a la finalitat d'augmentar cada vegada més la nostra presència arreu del país.

I per últim, l'Agrupació serà un punt de trobada per a la reflexió al voltant de la renovació del nostre missatge i la seva adequació a les noves situacions que vagin sorgint en el món local de Catalunya.

ALBERT BATLLE

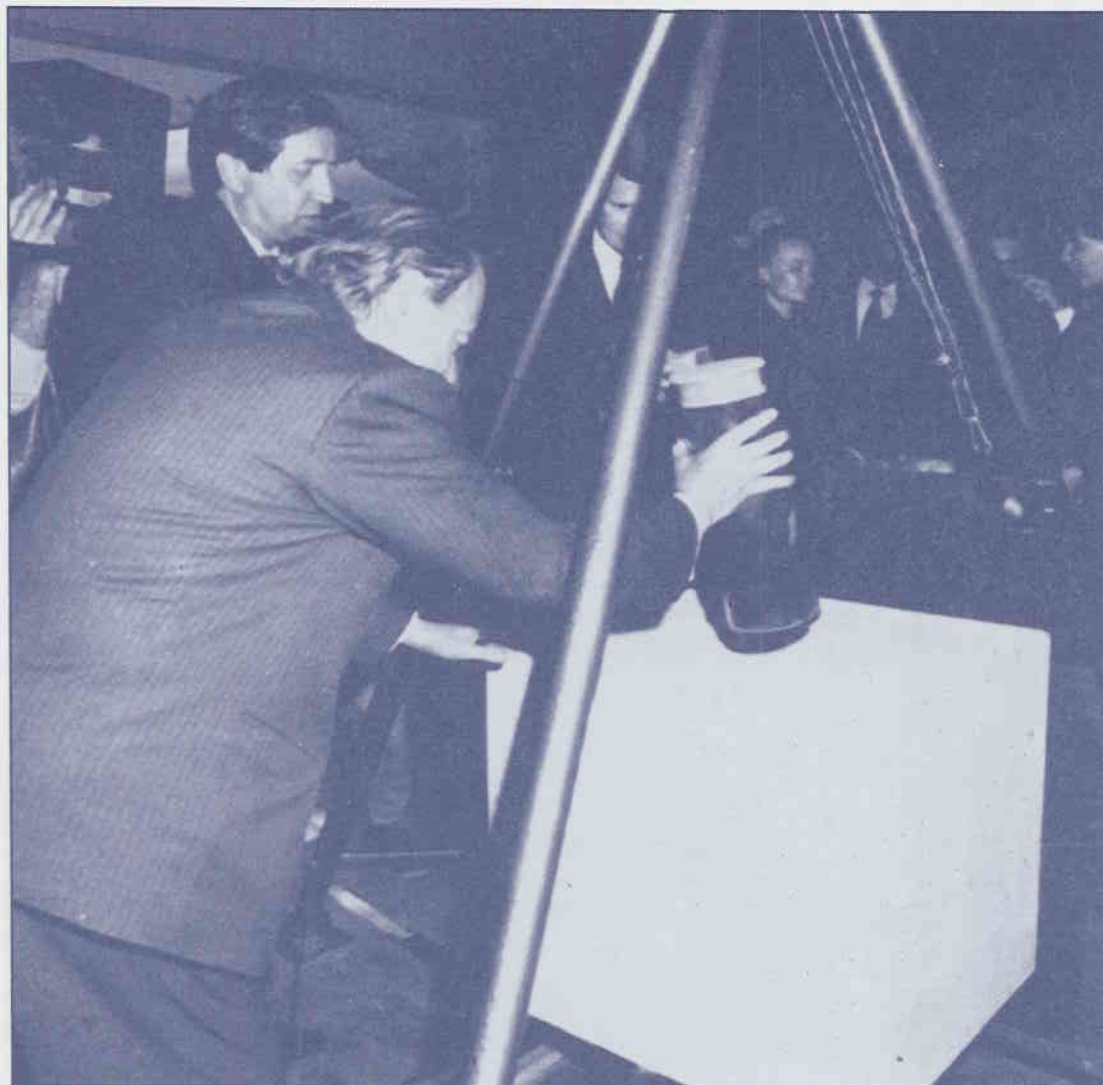

**AGRUPACIÓ D'ELECTES LOCALS
SOCIALISTES I PROGRESSISTES
DE CATALUNYA.**

Un procés intricat i un futur problemàtic

El parc Busch: una història "exemplar"

En les darreres setmanes, i com a conseqüència de tota la trista història del grup KIO i d'altres elements d'actualitat, el projecte d'un gran parc temàtic que s'hauria d'haver construït en els termes de Vila-seca i Salou ha tornat a ocupar els titulars periodístics. Tanmateix, i al llarg dels últims anys, les vicissituds d'aquest projecte han estat tantes i tan espectaculars que, amb independència dels esdeveniments de darrera hora, s'imposa fer un repàs de tot el que ha passat. I això pel fet que, sigui quin sigui el desenllaç final d'aquesta història, aquest projecte serà recordat sempre com un exemple simptomàtic d'una determinada concepció i d'una determinada pràctica de govern.

El disseny de l'operació

No és gens segur que Disney hagués considerat seriosament la seva implantació europea a Catalunya. És més probable que, sabent-se un esquer enlluernador, volgués obtenir els màxims avantatges possibles de la competèn-

cia creada entre diferents indrets. Al govern francès segurament li va costar cara -també- la política d'aparador del president Pujol.

En qualsevol cas, la llavor d'una formidable operació especulativa, que comportava la instrumentalització fins i tot del Parlament de Catalunya, estava sembrada en el mateix te-

rreny on s'havia imaginat EuroDisney. Efectivament. L'alcalde Joan M. Pujals -avui conseller- s'encarregava de no qualificar urbanísticament unes 200/300 hectàrees d'un dels sòls amb major valor immobiliari potencial de Catalunya en aquell moment. Això havia de permetre expropiar-lo a bon preu, integrat en les més de 800 hectàrees objecte de l'operació. El parc temàtic era l'excusa -magnífica- i no tenia massa importància la seva rendibilitat intrínseca. Una Llei, presentada per un conseller de Turisme novell i ingenu, preferiblement d'UDC, consagraria la gran fal·làcia que un Centre Recreatiu Turístic és un parc temàtic d'atraccions sumat a una macro-urbanització i, en base a l'interès públic i social d'aquest conjunt ja legalment indissoluble, s'obtidria el sòl per via -i preu- d'expropiació. No cal dir que el parc temàtic, els camps de golf i altres superfícies no edificables s'ubicarien terra endins, en terrenys de poc valor en el mercat immobiliari.

Aquesta sofisticada operació es dissenya i prepara en plena eufòria econòmica i immobiliària del període 1985-1989. És dirigida des de la secretaria general de la Presidència de la Generalitat i, òbviament, el grup econòmic nord-americà Anheuser Busch no n'és l'únic ni el principal beneficiari.

Els problemes

La divisió de lleure és relativament petita dins la corporació econòmica Anheuser Busch. Explota quatre parcs temàtics als Estats Units, dos amb zona residencial i dos sense. La seva important magnitud la determinen altres sectors, principalment l'alimentari -41% i 27% de quota de mercat a Amèrica del Nord en cervesa i "snacks"/panificació respectivament-, i el parc era, en certa mesura, una inversió de prestigi que formava part de la plataforma d'extensió a Europa de les seves línies industrials, fins llavors limitada als productes Bimbo. Se'ls va prometre un marc favorable per a la implantació i, sobretot, se'ls va garantir l'absència de problemes.

Però van sorgir problemes. Un d'ells, el que ha estat emprat com a cortina de fum per amagar els altres, és la segregació del municipi. L'estricta fet de la segregació no era un problema, i és que cal recordar que la mateixa Llei 2/1989 de Centres Recreatius Turístics ja preveu la possibilitat que l'àmbit s'estengui a més d'un terme municipal. Així i tot, és cert que la manca d'acord entre els dos municipis segregats i el litigi per a la delimitació originaven una dificultat objectiva. En cap cas, però, ni única

ni decisiva.

L'oposició dels propietaris que es consideren perjudicats pel procediment expropiatori fou -i és encara- un altre problema. Qüestionà des del primer moment el caràcter d'operació de prestigi que la inversió tenia per a la multinacional i, en la seva vessant jurídica, aquesta oposició, materialitzada principalment en recursos d'empar davant el Tribunal Constitucional encara pendents de sentència, és causa d'una greu inseguretat jurídica. Una inseguretat jurídica que és implícitament reconeguda en els moviments de terres efectuats des del maig de 1992 ençà, que es limiten a terrenys obtinguts per compra-venda però que respecten escrupolosament i mil·limètricament -filigranes incloses- els obtinguts per via d'expropiació malgrat l'existència de les corresponents actes prèvies d'ocupació.

Tanmateix, el nucli del problema el defineixen -com passa sovint- els paràmetres econòmics. La rendibilitat autònoma del parc temàtic ha estat sempre dubtosa. La constatació empírica que la resposta europea a aquest tipus d'instal·lacions no és idèntica a l'americana o japonesa -tal com demostra el cas d'Euro Disney- incrementa el dubte, o potser l'esvaeix en el sentit més negatiu. Però no és tan sols això. El fet determinant, aquell que realment bloqueja i qüestiona la viabilitat del projecte, és el canvi sobtat que experimenta el mercat immobiliari, sobretot a les zones costaneres, a final de 1989 o inici de 1990. Els "socis no americans" perden interès per l'operació i la deixen en mans del seu titular teòric: les societats filials de la Corporació Anheuser Busch, adjudicatàries del concurs. És fàcil deduir que aquesta va ser la gota que va fer vessar el got i que va provocar l'anunci d'abandonament del projecte.

La fugida endavant

EL president Pujol no podia reconèixer fàcilment el fracàs. Per a ell no era tan sols un projecte important, era "el" projecte. Calia algú que se'n fes càrrec. A la segona meitat de 1990, Javier de la Rosa tenia una imatge pública de financer poc menys que omnipotent, tot i que no tothom el veia d'aquesta manera. No es podia trobar un interlocutor més idoni.

Just al límit del termini fixat pels nord-americans per fer pública la seva renúncia, el conseller Macià Alavedra, nou -i potser també vell- factòtum de l'afer, va aconseguir que De la Rosa fes de parallamps. Entre les probables contrapartides del favor rebut d'aquest, i a part de les directament econòmiques, hi ha les menys

tangibles, com l'ajut per trobar socis inversors i l'atorgament de patent de catalanitat i homologació social de què no gaudia. S'havia salvat -no resolt, és clar- la situació.

El penúltim episodi

La teatral cerimònia de la primera pedra i la farsa posterior (entre mil i dos mil milions de pessetes gastats -terra amunt, terra avall- amb llicències d'obres a precari, amb la preceptiva tramitació urbanística per endegar, sense projecte d'execució definitiu), no sembla que hagin estat suficients per trobar nous socis. Deixant de banda el tema de la segregació, els altres problemes no estan resolts i s'hi afegeix l'absència de finançament.

La pèrdua de credibilitat i l'aïllament de Javier de la Rosa s'acceleren tant que el mateix govern de la Generalitat se'n desmarca i congela la formalització de la resta de l'aval concedit, conscient que els 1.500 milions ja formalitzats estan en risc. De fet, l'aval és l'únic recurs real de finançament que hi ha damunt la taula. Les darreres certificacions d'obra s'han pagat amb accions o bé encara es deuen. No es pot perllongar gaire temps el miratge, es fa urgent una

nova operació de salvament del naufragi. Així, doncs, Pujol i Alavedra intensifiquen frenèticament la pressió per trobar nous inversors, però ara ja no com a socis de l'ex-empresari català model sinó precisament per substituir-lo.

En el moment de redactar aquestes ratlles (final de gener de 1993) la situació és fluïdíssima. Cada dia apareixen nous possibles socis, Generalitat inclosa. Fins i tot hi ha intents per tal que Anheuser Busch repregui el lideratge. És molt possible que quan es llegeixin editades, hi hagi ja un desenllaç o, almenys, moltes novetats. Aparentment hi ha dos escenaris genèrics possibles. El primer seria la confirmació de l'entrada de nous socis per fer-se càrrec del projecte, supòsit que podria convertir-lo en viable per primera vegada en la seva accidentada trajectòria. Tant de bo! El segon seria l'absència de nous socis i obligaria a desistir a curt termini. Seria el resultat lògic però no desitjable d'un seguit de despropòsits, d'un mal ús del poder democràtic, de la incompetència més palesa. Ens trobariem davant d'una situació que requeriria, ja definitivament, l'exigència clara de responsabilitats.

ARSENI GIBERT

CRONOLOGIA

Desembre de 1985

Disney anuncia que ha decidit d'implantar-se a l'àrea de París.

Gener de 1986

Primers rumors que la Generalitat cerca una alternativa a Disney; Pujol diu que un parc temàtic és més important que els Jocs Olímpics ("La Vanguardia", 12-1-1986).

Desembre de 1986

KIO decideix d'invertir a Espanya i atorga confiança a Javier de la Rosa.

Desembre de 1987

"El País" publica que Anheuser Busch farà un parc a Catalunya.

Agost de 1988

El departament de Presidència de la Generalitat fa públic que Anheuser Busch inaugurarà, mesos abans dels Jocs Olímpics, un parc d'atraccions com els de Disney a Catalunya i que la Generalitat li'n facilitarà els terrenys ("Avui", 14-8-1988).

Octubre de 1988

Entra al Parlament el projecte de llei de Centres Recreatius Turístics.

Gener de 1989

Representants d'Anheuser Busch inicien contactes amb el secretari d'Estat del ministeri d'Economia com a futurs adjudicataris.

Febrer de 1989

S'aprova la llei 2/1989 de Centres Recreatius Turístics i, tot seguit, s'inicia el procés de convocatòria del concurs.

Marc-setembre de 1989

Mesos àlgids de la polèmica pública. Es van coneixent l'emplaçament i les característiques de l'únic projecte presentat.

Anheuser Busch, a la defensiva, contradia repetidament el govern, li atribueix l'elecció de l'emplaçament i nega que ells haguessin exigit mai limitar amb el mar, ni sol urbanitzable ni monopoli temporal (diversos mitjans del mes de juny).

El dia 23 de juny s'adjudica el concurs a Anheuser Busch, que confirma la inauguració per al 1992.

Els propietaris s'organitzen com a afectats, contraris a l'expropiació de les zones urbanitzables. Inicien les actuacions jurídiques i la campanya davant l'opinió pública.

Comencen les operacions de compra-venda i el procediment expropiatori, per bé que amb una incomprensible lentitud. Intensa rumorologia i gran crispació i confusió en el municipi.

Octubre de 1989

Tot i que la segregació no ha entrat encara en escena, no comencen les obres tal com estava anunciat. S'intueix que alguna cosa no rutlla i que hi ha un clima de bloqueig.

Novembre de 1989 - Maig de 1990

Esclata la segregació. Notable tensió entre Vila-seca i Salou.

Pujol i el govern s'esforcen més a responsabilitzar els ajuntaments que no pas a fer de mitjancers per resoldre el problema. L'alcalde de Salou, Esteve Ferran, que no vol aparèixer com a culpable del bloqueig del parc, proposa la creació d'un consorci específic per a la gestió administrativa. La fórmula permet, objectivament, tirar endavant sense cap renúncia prèvia en el litigi dels límits i altres contenciosos municipals. L'alcalde de Vila-seca, Joan M. Pujals, no accepta la proposta ni és pressionat en absolut perquè l'accepti. Queda clar que el bloqueig té altres causes.

Juny de 1990

Sentència definitiva sobre la delimitació dels dos termes municipals

Octubre de 1990

Apareixen i s'intensifiquen els rumors sobre la renúncia d'Anheuser Busch a l'adjudicació. Els rumors es confirmen i se sap que hi ha un termini fixat per fer-ho públic.

Novembre de 1990

S'anuncia que Javier de la Rosa es farà càrrec del projecte. El conseller Alavedra aconsegueix "in extremis" que Anheuser Busch i De la Rosa signin un protocol d'intencions amb nombroses clàusules derogatòries en cas d'incompliment de condicions i terminis, clàusules imposades per Anheuser Busch, que continua essent l'adjudicatària.

Desembre de 1990 - Febrer de 1992

Un any i tres mesos pràcticament en blanc de qüestions significatives.

De la Rosa i els seus col·laboradors, l'ex-conseller Folchi al capdavant, es mouen com si tinguessin ja drets efectius sobre la concessió. En la part final d'aquest període intenten transmetre la impressió que tot va endavant, probablement per afavorir la captació de socis.

Marc de 1992

El protocol d'intencions signat el novembre de 1990 es tradueix en un acord societari. La concessió passarà de Becin S.A. (3.000 milions de capital social) a Grand Península S.A., que es constituirà amb un capital social de 15.000 milions. Anheuser Busch, que valora en 9.000 milions la seva inversió fins aquell moment, deixarà, com a participació d'un 20% en la nova societat, només els 3.000 milions de Becin S.A. -dels altres 6.000 milions se'n referirà en el futur-. El 80% restant (12.000 milions) els subscriuran De la Rosa o nous socis. Fins avui, només la meitat (6.000 milions) s'han desemborsat realment.

Abril de 1992

Es constitueix el consorci format per la Generalitat i pels ajuntaments de Vila-seca i de Salou. El presideix el conseller Macià Alavedra. Els estatuts són pràcticament idèntics als proposats i rebutjats fa un any i mig per l'alcalde de Salou.

Es fusionen CNL i Tibidabo S.A. El resultat és Grand Tibidabo S.A., controlada per De la Rosa i matriu de Grand Península S.A. Grups accionaris de CNL s'oposen a la fusió. Per aconseguir-la, De la Rosa es veu obligat al compromís, davant la junta d'accionistes, de no arriscar ni un cèntim en el futur parc (revelat per "Cambio 16" el 13-7-1992).

El dia 27 es col·loca la primera pedra del parc, enmig d'una gran parafernàlia. Pujol elogia per segona vegada a De la Rosa i el posa com a model d'empresari català. Comencen els moviments de terres. Es continuen cercant socis que no apareixen.

Juny de 1992

El Parlament de Catalunya, amb els vots de CiU i el PP, autoritza un aval de 10.000 milions per la construcció del parc.

Setembre de 1992

Els mitjans de comunicació internacionals destaquen que les accions d'EuroDisney han perdut en pocs mesos un 50% del seu valor.

Gener de 1993

KIO formalitza la seva querrela contra De la Rosa i altres directius de l'anterior equip gestor. El dia 18, "El País" anuncia la congelació de l'aval, del qual fins al moment se n'han formalitzat 1.500 milions. El mateix dia Pujol ho confirma a Mallorca i Alavedra ho nega a Barcelona.

L'endemà comencen a sorgir noms de possibles nous socis i queda clar que, a partir de la querrela, el govern vol desmarcar-se de De la Rosa.

FUSIÓ PSE-EE

Procés d'unitat a Euskadi

La clau de la convergència socialista

Com és sabut, el Partit Socialista d'Euskadi (PSOE) i Euskadiko Ezkerra són a les portes de completar un procés d'unitat socialista que els ha de conduir a la fusió en un sol partit. És un procés transcendent per a l'esquerra basca que, per la seva importància i per les seves característiques, ha estat seguit de molt a prop pels socialistes catalans. Per aquest motiu publiquem a continuació la traducció catalana de dos articles que s'hi refereixen, un de Mario Onaindía, ex-secretari general d'EE, i, a la pàgina següent, un altre d'Odón Elorza, alcalde de Sant Sebastià.

La convergència d'EE i el PSE cobra el seu sentit autèntic si els militants de tots dos partits som capaços d'elaborar una teoria i una cultura política que, no sols serveixi per aglutinar ambdós col·lectius en un únic partit, sinó també per posar les bases que facin possible que l'esquerra pugui

arribar a ser majoritària i hegemònica a Euskadi.

Per aconseguir-ho, el socialisme democràtic compta amb prou experiència a Europa com per elaborar una estratègia política que faci possible que, entorn dels nuclis tradicionals de la classe obrera, puguin aplegar-se d'altres sec-

tors socials, per tal de constituir una majoria suficient que pugui accedir al govern i a la transformació democràtica de la societat basca. D'altra banda, tant la Constitució com l'Estatut d'Autonomia de Gernika ofereixen un marc de referència comú per a ambdós partits que facilita l'encontre de tots els socialistes d'Euskadi. Però aquest procés d'unió de diferents corrents i tradicions del socialisme democràtic apareix indissolublement lligat al fet que el partit sorgit de la confluència entre EE i PSE pugui donar una resposta correcta a la qüestió nacional.

Aquesta resposta no consisteix a donar la raó als plantejaments teòrics i polítics dels nacionalisme tradicional, puix en aquest cas els electors nacionalistes considerarien, amb raó, que no s'equivoquen quan voten aquestes opcions. Però tampoc no consisteix a reforçar la cultura de resistència a l'assimilació que ha caracteritzat sectors de la classe obrera enfront del nacionalisme, perquè en aquest cas la convergència no tindria sentit, en la mesura en què aquesta política podríem fer-la cadascú per separat, fins i tot amb més eficàcia que no pas units en una sola formació política.

El terme mitjà entre totes dues postures -que és on es troba generalment la virtut- consisteix en el fet que tots els socialistes bascos repensem plegats i assenyadament com hem d'elaborar la cultura i la ideologia que faci possible tant la nostra unió com la transformació ideològica que Euskadi necessita per assolir un canvi profund fins a la normalitat política, de manera que el panorama basc no giri entorn d'una oposició més gran o més petita respecte de Madrid sinó en els paràmetres que caracteritzen les societats democràtiques desenvolupades, és a dir, entorn de projectes polítics de dreta o d'esquerra.

El pitjor procediment per impulsar aquest procés seria l'autoengany, és a dir, pensar que podem conviure tranquil·lament en un partit militants que pensen que Euskadi és una nació amb d'altres

que creuen que simplement és una regió d'Espanya. No cal dir que volem un partit on convisquin sensibilitats diferents que reflecteixin la pluralitat que hi ha a la societat basca, però si no hi ha un nucli teòric ferm i rigorós, el partit correria el risc d'esdevenir quelcom de totalment inoperant.

És el moment, doncs, d'elaborar amb el màxim de rigor les bases que seran el fonament de l'acció política dels socialistes bascos en el futur imminent, perquè aquesta cultura comuna és l'única garantia, no sols de poder portar a bon port la convergència, sinó que l'esquerra pugui contribuir decisivament a la normalització democràtica d'Euskadi.

El fonament sobre la qüestió nacional no pot ser d'altre que assumir l'autogovern i la personalitat, així com la pluralitat, d'Euskadi, però no des de la perspectiva del nacionalisme tradicional sinó des del socialisme democràtic. Això implica rebutjar qualsevol concepció del fet nacional, sobretot, que resulti exclouent de la pluralitat d'Euskadi, i d'assenyar els drets nacionals sobre la voluntat d'autogovern dels ciutadans bascos. Però també vol dir l'abandonament de l'esperit de resistència que porta a mitificar termes emprats pel nacionalisme d'acord amb la seva pròpia interpretació, termes que el socialisme ha de captar més enllà de la simple manipulació -la realitat que contenen- per tal de transformar-la. Perquè el futur del projecte dependrà de la seva capacitat per donar la batalla en el terreny de la cultura i de la ideologia que avui dominen Euskadi.

És lògic que aquesta sigui, precisament, la tasca més difícil de la convergència entre el PSE i EE, perquè no es tracta de donar la raó a les posicions prèvies de cap d'aquestes dues formacions polítiques, sinó d'obrir tots plegats unes perspectives comunes totalment noves per al socialisme basc i per a tot Euskadi.

MARIO ONAINDÍA

L'alternativa al nacionalisme conservador

La convergència de l'esquerra basca

Sóc dels qui creuen que la caiguda del mur de Berlín -amb les seves greus implicacions per a l'esquerra europea-, l'afebliment d'Euskadiko Ezkerra en les darreres conteses electorals i la recent escissió del seu sector més nacionalista han empès l'executiva de Jon Larrinaga a un procés de convergència amb el PSE-PSOE. I aquesta és una decisió valenta i coherent. Perquè tant EE com el PSE ofereixen avui un discurs socialdemòcrata, coincideixen en la tasca d'adequar les seves propostes als temps nous i accepten, amb ànim de superar les seves diferències, la pluralitat de l'esquerra democràtica basca.

Tanmateix, i encara que això sigui important, cal subratllar que la consolidació del PSE, quan molts en predicaven des de fa anys la desaparició, i la credibilitat guanyada pel projecte liderat per Ramon Jáuregui -especialment després de la seva etapa com a vice-lehendakari i ajudat per la desaparició de l'escena de García Damborenea- facilitaran la reinvençió o la refundació del partit dels socialistes bascos. Perquè ens trobem davant d'una oportunitat històrica irrepetible: fer realitat la nova organització de l'esquerra autonomista, que sigui la síntesi de diferents sensibilitats per tal de fer-les conviure en un projecte que sigui exemple de pluralisme i de tolerància. I, sense negar les dificultats del procés, aquest projecte renovador pot generar il·lusió en els sectors més desencisats de l'esquerra basca, a més de representar una opció prou atractiva com per obtenir el suport electoral dels sectors que fins ara

estaven compromesos amb EE.

Certament no serà possible de reproduir l'esquema -tan desitjat per alguns- de la refundació a l'estil del PSC. Allò és irrepetible. Això no obstant, la defensa d'un projecte polític autònom des del PSE-EE, l'assumpció d'un paper d'avantguarda en les formulacions sobre el desenvolupament d'un Estat de tall federal en una Europa que cerca el seu propi sistema d'articulació, la participació en el procés de configuració del Comitè Europeu de les Regions o l'encaix dintre del PSOE i de la Internacional Socialista -autèntics eixos vertebradors del moviment socialista europeu- són alguns dels objectius inclosos en el document de fusió del PSE i EE que em fan concebre esperances sobre les autèntiques intencions dels "pares de la criatura". Ni tan sols puc amagar la meua satisfacció en constatar que, per fi s'abocaran esforços a consolidar un

pensament autonomista o, si es vol, basquista, allunyat de la falsa dialèctica entre els nacionalismes basc i espanyol.

Per tot això, i davant de les manifestacions d'alguns dirigents d'EE -que, segons sembla, optaria per despenjar-se del procés i que no es caracteritza precisament per la seva flexibilitat i voluntat integradora-, m'és obligat d'aclarir que el nou PSE-EE parteix de postulats autonomistes que impliquen una concepció federal de l'autogovern amb totes les seves conseqüències, i una consolidació d'aquest autogovern en els dos mars de referència que són l'Estat espanyol i la Unió Europea. El document que defineix els principis de la convergència i les idees força del nou partit em porta a la conclusió que ens trobem davant de propostes noves. I, en la mesura en què el debat es planteja des de posicions d'imaginació i generositat intel·lectual, es faci més participatiu en les properes setmanes i arribi fins a les bases, servirà per esvaire els dubtes d'aquells qui, especialment dintre d'EE, no es decideixen a fer un pas endavant i a oblidar desconfiances que són producte d'inèrcies feliçment superades.

La defensa de l'autogovern estatutari i constitucional des d'una òptica profundament autonomista, la utilització de la política i del partit al servei dels ciutadans, els objectius d'integració institucional i social, el paper d'Euskadi a Espanya i Europa i els compromisos en favor de la pau i la recuperació industrial i econòmica, passaran a ser els eixos del PSE-EE. Però la convergència no és un fi en ella mateixa, no és una meta, és una via que s'obre i en la qual no mancaran dificultats. Perquè no ens trobem davant l'absorció d'un partit disminuït, ni davant d'una operació de maquillatge ideològic. Es tracta de configurar un projecte d'unitat dels socialistes que serveixi per enfortir l'estabilitat política d'Euskadi i per donar cohesió social i cultural al món de l'esquerra basca.

Estic convençut que el seu valor transcendirà els efectes electorals més immediats per significar la construcció d'una força d'esquerra moderna i renovadora que, pels seus comportaments polítics i pel seu nivell de relació amb la societat, podria convertir-se en un exemple a seguir entre els anquilosats partits de la Internacional Socialista. Però és que, a més a més, el PSE-EE podria convertir-se, per fi, en l'alternativa real tant per al nacionalisme conservador i exclouent com per a aquell altre nacionalisme fanàtic dels qui plantegen l'autodeterminació-secessió com un cop de porta al procés d'unitat europea.

Mort el desembre passat

Sebastià Padrós, la fidelitat als valors

Vaig conèixer Sebastià Padrós un fred matí de diumenge, la primavera de l'any 1950, en un fosc i humit pis del carrer de les Moles, on tenia el domicili Josep Brianso, un socialista singular, decidit activista dels Grups Nacionals de Resistència (GNS). Era el primer Consell General del MSC al qual jo assistia, representant els estudiants socialistes de la Universitat de Barcelona. Des d'aquella remota data, fa més de 42 anys, tota la meua vida política l'he feta al costat de Sebastià Padrós.

En les paraules de comiat, durant l'acte d'enterrament, vaig dir: "Se'n van els millors". Eren paraules dictades pel cor. Per a mi, els millors són els de la generació anterior a la meua, la d'aquells que ens precediren, joves combatents en la guerra civil, de la qual no eren pas responsables, capaços de guardar el foc de la voluntat emancipadora i defensar-la de totes les escomeses, fins a traspasar-la a les noves promocions.

Sebastià destacà per la seva perseverància i per la seva fermesa en guardar fidelitat als principis i valors socialistes. Valors que assumí de molt jove, com ho posa de manifest un diàleg amb la seva mare, quan tot just era un adolescent. Orfe de pare des d'infant, la mare, a qui adorava, li inculcava l'esperit de justícia tot dient-li: "Sebastià, s'ha de tractar la gent del carrer com els de casa". Aquestes senzilles paraules del jove Padrós comportaven una gran lliçó de solidaritat, que ell portà a la pràctica de la vida quotidiana durant tota la seva existència.

Com molts de la seva generació, fou autodidacta. Format en les lluites socials dels anys de la República i les vicissituds de la guerra civil, aprofità fins al moll de l'os la formació rebuda com a militant del POUM. Combatent a la guerra, de retorn a casa després de l'ensulsiada de 1939 sabia compaginar, treballador infatigable com era, l'activitat política clandestina amb la pràctica del cooperativisme, que sentia tant com el socialisme. Responsable a Barcelona de vendes de la Unió Cooperativa de Reus, esdevingué un dinàmic agent venedor de productes agraris. Amb els anys, projectà promoure un "Centre Comercial Cooperatiu" amb el qual volia interrelacionar, de manera estable, les cooperatives del camp i les de consum del Barcelonès. Malauradament, les detencions de socialistes el 1958, en els quals ell es veié implicat, frustaren aquell projecte de cooperativa mixta de segon grau, en la qual havia posat grans esperances.

Les detencions de novembre de 1958 foren ocasió perquè Padrós donés mesura del seu coratge i de la solidesa de les seves conviccions morals. Quan ja tots els detinguts érem a la presó Model, ell continuava negociant per telèfon amb el cap de la Brigada Político-Social, Vicente Juan Creix, les condicions de la seva entrega. La policia sabia que ell guardava els ciclostils de l'organització clandestina socialista. Acabà entregant dues màquines i aconseguí salvar les altres, que tornarien a ésser utilitzades més tard.

La força de les seves conviccions morals i la regla ètica d'integritat l'impulsà, precisament els dies en què era més buscat per la policia, a desplaçar-se, amb tots els riscos que comportava, a Reus, per retre comptes i liquidar fins a la darrera pesseta les operacions de venda realitzades en nom de la Unió Cooperativa. La fidelitat als principis i valors socialistes i cooperativistes era per a Sebastià Padrós un compromís d'ordre moral que implicava un rigorós comportament d'honestedat, tant privada com pública.

Era un home alegre, cofoi, vitalista, generós d'ell mateix. Estimava la família, els amics, els companys, la humanitat sencera. En donà prova de tota mena, tant en els moments difícils o de risc, com també en els d'eufòria. En les hores d'alegria hi participava, però ho feia situant-se en un segon pla, sense demanar mai res per a ell. Era dels que no es movia perquè no sentia cap necessitat de sortir a la foto.

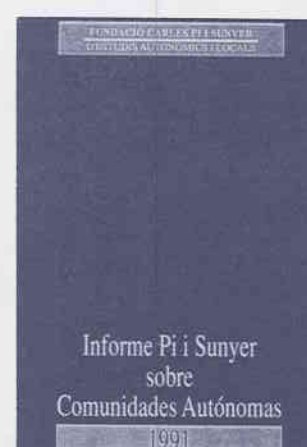
En certa manera, era un esclau de la veritat. Practicà sempre la sinceritat en el llenguatge de cada dia. Algun cop et corprenia en dir les coses tal com les sentia, encara que et desarmava sempre per la lleialtat del seu dir. Si se sentia enganyat per algú que faltés a la veritat, l'envaïa una gran indignació, que podia fer-li adoptar actituds radicals, àdhuc violentes. Era un contrast fort, en un home serè i equilibrat com era ell. Fou el cas en el Consell de Cooperació del MSC celebrat a Toulouse el 1956 i que comportà el trencament. Per arribar-hi, amb Raimon Obiols, passaren les fronteres clandestinament i amb molt de risc, en barca a l'anada i a peu a la tornada.

Tenia una gran força de voluntat. No era fàcil fer-li canviar les posicions, que defensava amb convicció. Entre tossut i tenaç, era perseverant en el seu treball, tant el professional, com el partidari o sindical. N'és prova palesa la dedicació esmerçada al partit i a la UGT, fins a les últimes hores de la seva vida.

Per a Padrós el socialisme era, com per a molts de nosaltres, un sentiment. La intensitat del seu sentir la vaig percebre diverses vegades, però singularment el dia que acompanyàvem Miquel Casabancas a realitzar la travessa pels Pirineus per emprendre el camí de l'exili. Recollírem Casabancas a l'església de la Casa d'Exercicis Espirituals de Manresa, on el jesuïta García Nieto l'havia amagat. Sebastià portava el cotxe. En silenci, creuàrem el Lluçanès i el Ripollès en una hora molt primerenca, quan encara tot era fosc. A l'estació de la Molina recollírem el guia. Deixàrem Miquel i el guia en un retomb desenfilat de la collada de Tosses, quan la carretera passa prop de la frontera. El comiat de Sebastià i Miquel fou inoblidable. En quedar sol amb Sebastià, esperant el retorn del guia, s'expressà amb un devessall de paraules que reflectien uns sentiments d'amistat i passió socialista generosa i oberta, que honoren la condició humana de qui el sent i el sap expressar.

Ja ho he dit, amb Sebastià Padrós se'n va un dels millors.

JOAN REVENTÓS

MISSIÓ A PARÍS. MEMÒRIES D'UN AMBAIXADOR
Joan Reventós
Pròleg de Felipe González
240 pàgines
Col. Biografies i Memòries, 18
Edicions 62
Barcelona, 1992

Ho saben més bé que ningú tots els lectors de l'ENDAVANT: durant tres anys, entre el març de 1983 i el maig de 1986, el president del nostre partit, Joan Reventós, va ser ambaixador espanyol a París. Es tractava, no cal dir-ho, d'una missió diplomàtica especialment delicada, en una plaça de gran importància i en un moment polític ben significatiu, quan el govern socialista presidit per Felipe González tot just havia començat la seva singladura i quan temes com les negociacions per a l'entrada d'Espanya a la CE o el terrorisme d'ETA constituïen problemes bilaterals de primeríssim rang.

Aquest llibre, tal com queda ben clar des del títol mateix, són les memòries d'aquest període. Amb la seva cautela i la seva finor habituals, Joan Reventós ens hi explica les coses que van passar i la manera com ell les va viure. Però, a més a més, ens atreu molt més a la lectura perquè el llibre conté moltes altres coses que desborden l'àmbit d'una crònica política i ens refereixen els punts de vista de l'autor sobre multitud d'aspectes de la vida a París, de les persones que hi va tractar, de les relacions entre catalans i espanyols amb els francesos, etc., etc.

Ja sabem que Joan Reventós té bona ploma, i ens n'ha donat abans moltes altres proves en diferents gèneres. En el cas d'aquest llibre, les seves memòries resulten molt estimulants i ens inciten, inevitablement, a demanar-li que no ens faci esperar gaire per oferir-nos tot aquell munt de records i de vivències que encara té per explicar-nos.

EL SOCIALISME DE LA LLIBERTAT
Isidre Molas
185 pàgines
Col. Polítiques, 13
Edicions 62
Barcelona, 1992

Aquest llibre recull un conjunt de diversos articles, conferències i intervencions polítiques efectuades per l'Isidre Molas entre els anys 1984 i 1991. De fet, i tal com ja ens insinua el títol, els temes que hi toca ens interessin tots i estan relacionats directament amb aquelles qüestions que poden centrar el nostre debat ideològic en aquest moment present: la renovació del socialisme, el diàleg de l'esquerra, la igualtat, Europa com a objectiu, el catalanisme, el federalisme, etc., etc.

Tal com diu el mateix Molas en la nota preliminar, "el socialisme hi és vist com l'hereu modern de la llarga tradició històrica en favor de la construcció d'una societat més justa, precisament en la mesura en què es proposa crear condicions iguals per a l'exercici de la llibertat de les persones, en què es proposa crear la igualtat en llibertat". Per altra banda, "el socialisme, més enllà de l'expressió de legítimes reivindicacions de minories desfavorides, aspira a ésser també el desig majoritari d'avançar en la realització d'un projecte nacional per construir una societat més solidària, en la qual les decisions del poder polític, econòmic o social es basin en la voluntat dels seus integrants".

Potser alguns dels textos o de les intervencions ja són coneguts dels lectors de l'ENDAVANT, puix que foren exposats originàriament en circumstàncies o en àmbits lligats a la vida del nostre partit. Però rellegits ara amb calma i situats en un context general, se'ns apareixen com un pensament polític coherent i complet que ens retorna la veu lúcida d'un company que sempre s'ha caracteritzat per les seves contribucions estimulants a les idees i als programes del socialisme català.

CIVISME I URBANITAT
Comissió Municipal
Presidenta: Marta Mata
200 pàgines
Regidoria d'Edicions i Publicacions
Ajuntament de Barcelona.
Barcelona, 1993

El juliol de 1991, i guiat per un anhel sentit molt personalment, l'alcalde de Barcelona, Pasqual Maragall, va signar una disposició municipal constituint una comissió redactora d'un "Manual de Civisme i Urbanitat". Aquest fou el punt d'arrencada d'una iniciativa en la qual s'ha treballat durant una colla de mesos, que ha experimentat revisions diverses a mans de molta gent i que ha esperat per aparèixer que hagués passat l'efervescència olímpica de Barcelona.

El resultat és un treball excel·lent, ben escrit i ben editat, acompanyat amb les il·lustracions de deu dels millors dibuixants del país. Els temes que toca ens parlen d'una Barcelona que conviu, que circula, que treballa, que fa salut, que educa i fa cultura i esport, que és solidària, que és feta per tots, que es governa, que és el cap i casal de Catalunya i que aspira a ser sempre una ciutat de pau i de llibertat.

Aquest és un llibre que traspua per tots costats civilitat i polidesa. Per tant, sempre pot ser vulnerable davant els ulls dels qui creuen que tots aquests missatges ben intencionats no són més que l'expressió d'una moral sense futur en una ciutat que sovint apareix com a incòmoda i ferotge per als seus residents. Però, per contra, cal dir que aquesta obra col·lectiva és una fita remarcable per als qui, com Pasqual Maragall, pensem que, després de l'etapa de les inversions i de les obres, convé posar l'accent en l'ús pacífic de la ciutat i en les relacions cordials i solidàries entre les persones que hi viuen.

INFORME PI I SUNYER SOBRE COMUNIDADES AUTÓNOMAS 1991
Director: Eliseo Aja
1.150 pàgines
Fundació Carles Pi i Sunyer
d'Estudis Autònomic i Locals
Barcelona, 1992

Una vegada més, i ja per tercer any consecutiu, la Fundació Pi i Sunyer acaba de publicar un voluminós informe en el qual dona compte de com han evolucionat les coses en l'Estat de les Autonomies al llarg de tot un any, en aquest cas el 1991.

Com en els informes anteriors, un nombrosíssim equip d'especialistes dona compte dels resultats electorals, de l'activitat legislativa -tant de l'Estat com de les Comunitats Autònomes-, de la jurisprudència dictada pels tribunals i dels conflictes de competències. Així mateix, analitza alguns temes monogràfics d'especial actualitat i, finalment, efectua una completa valoració dels progressos -i, si s'escau, retrocessos o paràlisis- que s'han produït al llarg de l'any.

Aquesta vegada els elements més significatius de l'any analitzat van ser, segons els autors, la notable disminució de la conflictivitat entre l'Estat i les Comunitats Autònomes i la normalitat amb què va portar-se a terme la reforma de set Estatuts d'Autonomia. En definitiva, s'hauria produït, feliçment, la naixença d'una "certa cultura política del pacte" que estaria en la línia de la negociació sistemàtica i de la lleialtat constitucional que, per definició, haurien de caracteritzar l'evolució de l'Estat de les Autonomies.

No cal dir que tant el volum com la qualitat de la informació converteixen l'informe anual de la Fundació Pi i Sunyer en imprescindible per a qualsevol persona que vulgui seguir aquests temes. Finalment, i per raons d'estricta actualitat política, convé dir que, entre els temes monogràfics, cal destacar quatre treballs referits a l'acord de finançament autòmic relatiu al període 1992-1996.

Iniciativa de la Fundació Olof Palme

Un vaixell de solidaritat

El dia 24 de gener proppassat, un vaixell que porta per nom "Eva del Mar" va salpar del port de Barcelona amb un carregament d'unes dues mil tones d'ajuda humanitària. La destinació del vaixell eren dos punts que ocupen l'actualitat permanent de la crònica de la solidaritat internacional: Croàcia i Somàlia. Al davant d'aquesta iniciativa figura la Fundació Internacional Olof Palme, amb seu a la ciutat de Barcelona.

Aquesta bella història va començar a finals de l'agost de l'any passat. L'aparició diària de notícies relatives a la fam de Somàlia van induir l'Anna Balletbò, diputada del PSC i secretària general de la Fundació, a endegar una acció humanitària consistent en l'aportació d'aliments. Per fer-la possible va començar a perseguir l'ajut de diverses empreses i institucions que podrien anar completant els elements necessaris per a una expedició d'aquesta mena.

Primer van ser el suport i els recursos de la companyia Transmediterrània; després va venir el vaixell que Contenemar va posar a disposició de la Fundació; més endavant el carburant aportat per l'Institut Nacional de Hidrocarburo; posteriorment el transport de contenidors que va oferir la Mercè Sala, presidenta de Renfe... I la tripulació? Doncs una vintena de mariners que prestarien els seus serveis de forma totalment voluntària, a través del sindicat de la Marina Mercant de la UGT.

La campanya "Salvem Somàlia" començava a prendre forma. Ara calia l'aportació solidària de persones i institucions, amb un protagonisme especial per part de molts ajuntaments. De manera que es posa en marxa una campanya d'informació i de publicitat. Diverses empreses del ram de l'alimentació ofereixen també els seus productes per a la campanya o els seus serveis per a la tripulació. De tot arreu arriben els ajuts, des de les taronges de la Generalitat valenciana fins a l'oli i la mel de la Comunitat Autònoma de Castella-la Manxa. La mateixa Comunitat Europea confia a la Fundació Olof Palme el transport a Somàlia de vuit-centes tones d'arròs.

La resposta és tan positiva que fins i tot cal ser selectiu, car ni les mantes poden ser útils per als somalis ni les pomes que forneix l'ajuntament de Lleida poden formar part de la seva dieta alimentària. Bona part d'aquests productes seran canalitzats en una ramificació de la campanya que tindrà per destinació l'antiga Iugoslàvia, on roba d'abric, derivats làctics i conserves seran lliurats a l'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats (ACNUR). Caldrà doncs ampliar els dies de travessia, i l'"Eva del Mar" haurà de viatjar primer cap a Split i després cap a Mogadiscio.

Les mostres de solidaritat són múltiples, i abasten des de les monges d'Hostafrancs fins a la filera de vuit quilòmetres de duros que recullen els infants de les escoles de Badalona. És impossible de relacionar-les totes...

Aplegat el material, això fa 2.000 tones, 1.500 per a Somàlia i 500 per a l'antiga Iugoslàvia. A darrera hora, caldrà deixar la fruita fresca, car fa tant de fred a Sarajevo que no arribaria en bones condicions.

I el dia 24 de gener, la festa i el comiat del vaixell: els remolcadors del port li fan un passadís d'honor. D'aleshores ençà, el vaixell va anar complint la seva ruta, no sense haver hagut de superar alguns problemes tècnics i mecànics durant el trajecte. Amb l'"Eva del Mar" i amb la campanya "Salvem Somàlia" viatjaren també l'èxit d'una iniciativa de la Fundació Olof Palme i la col·laboració entusiasta de la gent anònima i de les institucions públiques i privades que han optat per un gest efectiu de solidaritat.

JOAN BLANQUER

Endavant

Director: Antoni Dalmau
Consell de Redacció: Jordi Font, Arseni Gibert, Miquel Iceta, Rosa Martí, Jaume Sobrequés, Xavier Soto

Coordinador: Jordi Serra
Edita: Partit dels Socialistes de Catalunya
 Nicaragua, 75-77. 08029 Barcelona

Impressió: Oikos-Tau, S. L.
 Cl. Montserrat 12 - 08340 Vilassar de Mar
 Dipòsit Legal: B-37.364-1987
 Fotos cedides per
 Diari de Barcelona